

Straf for ham, at han var nødt til at forlade Landet, og Staten derved være tilfredsstillt, og dernæst vilde jo Straffen kunne effectueres paa ham, isald han kom tilbage igjen. Det moralske Indtryk, som Straffen skulde bevirke, det mener jeg allerede i fuldt Maal vilde være tilstede i det Dieblit, Dommen blev affagt, og at der altsaa ikke i denne Henseende vil fordres videre. Jeg er bleven gjort opmærksom paa, at denne Bestemmelse skulde være tagen for at forebygge, at f. Ex. Udlændinge skulde kunne benyttes til at give deres Navn til et Arbejde og derefter forlade Landet, og saaledes unddrage sig den Straf, som maatte tilkomme dem; men jeg kan ikke troe, at det ikke skulde være muligt for Staten, at skaffe sig Fyldestgjørelse over en saadan Lovovertræder, om han ogsaa hørte til en fremmed Stat, og tog sin Tilflugt dertil. Jeg maa nemlig antage, at det ogsaa ved andre Forbrydelser staaer i Statens Magt at fordrø en saadan Person enten udleveret, eller i alt Fald fordrø ham tiltalt ved Landets egne Domstole for den Forbrydelse, han maatte have begaaet, saa at der ogsaa deri aldeles ikke synes mig at ligge nogen Grund til at optage denne Bestemmelse. Jeg har tilladt mig at foreslaae, at denne Paragraph skulde affattes saaledes: „For Skriftets Indhold paahviler Ansvarret Forfatteren, og ved periodiske Skrifter Redactøren, saafremt han ikke paaviser en anden Forfatter. Er Forfatteren til et Skrift ikke nævnet, bliver Bogtrykkeren, hvis han ikke vil eller kan nævngive Forfatteren, ansvarlig; derefter den, som forhandler eller paa anden Maade uddeler Skriftet“. Jeg troer, at man i denne Affattelse vilde have saa fuldkommen en Betyggelse for Ansvarret, som der kan forlanges. Den, som nærmest maa være ansvarlig, er naturligvis Forfatteren; men den, der dernæst staaer i Forbindelse med Skriftet, er aabenbart Bogtrykkeren, og, naar der træffes den Bestemmelse, at han nærmest efter Forfatteren skal være ansvarlig, vil det naturligvis altid staae i hans Magt at sikre sig Kundskab om, hvem Forfatteren er, da han jo i modsat Fald vil kunne nægte at indlade sig paa at trykke Bogen. Forsaa vidt Bogtrykkeren ikke skulde kunne findes, er det naturligt, at den, som forhandler Skriftet

eller paa anden Maade uddeler det, maa være ansvarlig derfor, og jeg maa antage det for afgjort, at man ad denne Vej let vil komme til Forfatteren selv. De øvrige Bestemmelser troer jeg derfor det vilde være aldeles ufornødent at optage i denne Paragraph. Naar den ærede Ordfører har yttret, at dersom der ikke blev sat en Tid, inden hvilken Ansvarret kunde ophøre for de Øvrige, som efter Forfatteren nævnes som ansvarlige, vilde det kunne paahvile dem for bestandig, da troer jeg dog, at det maa ansees for en Selvfølge, at, dersom en retlig Afgjørelse skal erhverves for en saadan Overtrædelse, da vil den ikke kunne lade vente ret længe paa sig, og altsaa det mulige Ansvar derved paa samme Tid ophøre. Med Hensyn til § 4 har jeg allerede tilladt mig at udtaale, hvad jeg troede at burde bemærke. I § 5 fordres, at et Exemplar af hvert Skrift, der trykkes, skal fra Trykkestet overleveres til Stedets Politievrighed, inden det udgives; med Hensyn hertil har jeg tilladt mig at foreslaae, at Paragraphen skulde gaae ud. Jeg kan nemlig ikke finde det nødvendigt, at denne Bestemmelse gives, da det ved ethvert Skrift vil være ligesaa let for Politimesteren, som for ethvert andet Menneske at komme betimeligt i Besiddelse af et Exemplar deraf. Jeg troer ogsaa, at man overvurderer i høi Grad Birkningerne, som et saadant Skrift antages at kunne have, navnlig den allfor hurtige Indflydelse, som det kunde have paa Publikum. Det maa nemlig bemærkes, at naar det for Exempel er et periodisk Skrift, som udgives, saa vil altid Publikum i Forveien været forarbejdet, dersom Vedkommende agte at foretage sig et Skrift, som kunde være farligt for det Offentlige, og det vil altsaa være let at have Opmærksomheden henvendt derpaa. Ethvert andet Skrift har derimod i Almindelighed aldeles ikke noget bestemt Publikum at henvende sig til, det maa uddeles i Flæng, og der er altsaa ingen Sandsynlighed for, at det netop vil kunne henvende sig til dem, som kunne antages at være modtagelige for det strafværdige Indhold. Er derimod det Stof, hvori den forbryderiske Tanke skal udkaftes, saa brændbart, at det ved den mindste Gnist vil slaae ud i Lue, saa troer jeg rigtig-